

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1151268/2

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד, הרב דוד גרוזמן, הרב אברהם דב זרביב

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד עמוס צדיקה)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד קטי ברדה)

הנדון: דחיית בקשה להכרה בשיתוף ספציפי בנכס שאינו דירת מגורים הרשום על שם אחד הצדדים

החלטה

בפנינו כמה סוגיות לדיון, וכפי שיפורט להלן.

הסוגיות יפורטו תחת כותרות שונות, כאשר כל החלטה מצויה תחת הכותרת הספציפית שלה.

הצדדים גרושים מיום כ"ג בשבט תשע"ח (8.2.18).

ונזכיר בתחילה האמור בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18):

במקביל, ייקבע כבר עתה מועד נוסף בתיק, שיתקיים בפני הרכב מלא, לאור ההחלטות המשמעותיות האמורות להתקבל בתיקים השונים.

עד עתה התנהלו הדיונים בדיין יחיד כהסכמת הצדדים בכל פעם מחדש, וזאת משום התחושה כי המצב בין הצדדים קשה ומתוח באופן מיוחד, ובית הדין שאף לדון בדיין יחיד בדיונים תכופים כדי לסייע להם להגיע במהרה לחוף מבטחים. ברם, עתה, כשנראה שאנו עומדים בפני החלטות משמעותיות בתיק, ייקבע מועד דיון בפני הרכב מלא. עדיין בית הדין ישאף לסייע לצדדים לקדם את ההליך בהקדם, בשאיפה להרגעת המצב והמתיחות בחלל האוויר בהקדם האפשרי.

שני הצדדים רשאים להגיש לבית הדין על גבי 4 עמודים (כלכד) את תמצית טענותיהם בתיק (נייר עמדה), כדי שיהיו לנגד עיני שני הדיינים הנוספים שישתתפו בדיון הבא במסגרת ההרכב. הצדדים לא חייבים להגיש נייר עמדה זה, ברם, אם יחפצו בכך, הם יגישו אותו לתיק בית הדין בתוך 21 יום. אי הגשת הנ"ל במועד, בית הדין ישקול לפרש זאת כהסכמה לדון בהמשך בפני הרכב מלא, מתוך הסכמה שהדיינים הנוספים המצטרפים ילמדו את הסוגיות שעל הפרק מתוך החומר המצוי בתיקים בלבד.

וזו מהות הדיון המתקיים היום, ולאור האמור, הדיון היום התקיים בהרכב מלא.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אישור תסקיר הרווחה

טוען בא כוח התובע: נבקש להתחיל עם הסדרי ראייה ומשמורת. הוגש תסקיר רווחה, מיום ט' בסיון תשע"ח (23.5.18), מפורט ומנומק, נבקש לאמץ את מסקנות התסקיר ולקבוע משמורת משותפת. רק נבקש שינוי אחד. נבקש להחליף את יום א' ביום ב'. אם בסוף שבוע האם עם הילדים, אז נבקש שביום א' הם יהיו עם האב.

באת כוח האם מגיבה: אני מתנגדת לקביעת משמורת. הילדים מכירים מסגרת של תוך בית. לא יישמנו את המשמורת במגורים מפוצלים. האב נוסע עשרה ימים בחודש לחו"ל. הוא מבקש להחליף ימים. יש טלטלה לילדים. יש להסתכל רק על טובת הקטינים. הילדים בטיפול רגשי, שלוש שנים. אני לא חושבת שילד יכול להביע את דעתו, מה שהילדים רוצים שני בתים, זו רק סיסמה. האב מלמד אותם מה להגיד, הוא מקליט את הילדים. בית הדין יקבע את טובת הילדים. נציע שהאב יעזוב, וייקח את הילדים להסדרי שהות. שהילדים יתרגלו למעבר דירה. האב הביא את בת זוגתו לדירה. זה מבלבל את הילדים.

האב מכחיש כי אישה זרה נכנסה לבית של הצדדים.

האם מתארת כיצד מתבצעים ההסדרים כיום: כל אחד מאתנו גר בדירה אחרת כשזה לא היום שבהסדר לו, וכך בכל סוף שבוע לסירוגין.

בא כוח האב מגיב: האב היה בחו"ל בשנה וחצי האחרונות רק שלוש פעמים, כך שמה שנאמר זה הגזמה. האב רצה לצאת מהבית, אך רצה שהקשר עם הילדים יישמר, ולכן לא יצא עד עכשיו, אף יצא בחודש יולי. נבקש שהסדרי הראיה יקבעו כפי האמור בתסקיר. הבנים קשורים אליו מאוד. האם מפירה צו ומפגישה את הילדים עם מר א', ונשמור על הזכות לטעון באשר למשמורת באשר לכך.

מגיבה באת כוח האם: יש חלופות בתסקיר, החלופות לשיקול דעת בית הדין. פקידת הסעד לא התייחסה לטענות באשר למר א', יש פסיקה באשר לכך.

האם מגיבה לבקשת האב להחלפת הימים: לא מקובל עלי, זה מבלבל את הילדים, הם לא יודעים היכן הם ישנים והיכן הם קמים.

ובכן, לאחר העיון והפעלת שיקול הדעת, ולאחר שמיעת עמדת שני הצדדים, בית הדין מאשר את המלצת עו"ס הרווחה בתסקיר שמיום ט' בסיון תשע"ח (23.5.18), בתוקף של פסק דין.

לאור העובדה שההורים גרים עם הילדים בבית משותף בשלב זה, וחלוקת הימים שווה, בית הדין מאשר משמורת משותפת בשלב זה, ללא השפעה על גובה מזונות.

בנוסף, לאחר שמיעת עמדת שני הצדדים, בית הדין מאשר את בקשת האב להחלפת הימים, כאמור לעיל, שהינה בקשה הגיונית למניעת רצף שהות על כל אחד מההורים, כך שבסוף שבוע שהילדים יהיו עם האם, הם יהיו עם האב ביום א'. שאר הסדרי הזמנים שבהמלצות יישארו בתקפן, ללא שינוי. בית הדין לא מצא בתגובת באת כוח האם עילה מוצדקת שלא להיעתר לבקשת האב לשינוי יום זה כדי שלא ייווצר מצב כי הילדים יהיו עם האם שלשה ימים ברציפות כאשר הם עמה בסוף שבוע.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באת כוח האם רצתה לדבר עתה על הבר מצווה, וטענה שהילד צריך לעבור בר מצווה והאב מסרב שהילד יעלה לתורה. בית הדין לא אבה לעסוק בכך בשלב ההוא של הדיון, שעסק בתסקיר הרווחה ובבקשה לאישורו. סוגיה זו תידון להלן.

צו מניעה – מר א'

התקבל היום תסקיר הרווחה מיום ט"ו באייר תשע"ח (30.4.18) בו נאמר כי המידע לא התקבל מעו"ס הרווחה ת"א, ויש לקבל החלטת בית הדין המורה לעו"ס ת"א למסור מידע אודות מר א'.

טוען בא כוח התובע: בהמשך לתסקיר זה, נבקש צו המורה לעו"ס ת"א למסור לעו"ס חיפה את החומר. יש להפנות את הצו לעובדת הסוציאלית מורן אריעם. באשר להגנת הפרטיות, לאור רצון האם להפגיש את הקטינים והעובדה הלא נורמטיבית של מר א', אזי טובת הקטינים גוברת על מניעת הפרת הפרטיות של מר א'. אין מניעה שהתסקיר יהיה חסוי לעיני בית הדין בלבד. כך שלא תיפגע טובת הקטינים ולא תיפגע הפרטיות של אותו אדם. האם היא זו שרוצה להפגיש את הקטינים עם אותו אדם.

מגיבה באת כוח הנתבעת: מר א' הוא צד ג', אין ראייה או מילה נגדו, אם היתה בעיה, פקידת הסעד לא היתה ממתנה חודשיים ולא היתה מבקשת להעביר לצד ג'. בתסקיר הארוך העו"ס לא הזכירה מילה בסוגיה זו. בין כתב אישום לבין הטענות [...] בשמונים אחוז מהתיקים יוצא כתב אישום. אין כאן איום. בית הדין כבר נתן החלטה על סמך המילים הללו. יש קואליציה בין אשתו של א' לאב שבפנינו. כל החומר על א' הובא לידיעת פקידת הסעד. יש קטיין נוסף של מר א'. הוא יכול להיפגע. החומר הועבר מהאישה של א' למר מ'. יש פסיקת של המחוזי על כך, שאין לעיין במסמך מתיק לתיק אף בדיון פומבי. אין רישום פלילי כנגד מר א' בעניין זה פרט לאישום פלילי שיש לו בעניין אחר. הוא ביקש להבהיר זאת.

ובכן, לאחר הפעלת שיקול הדעת ולאור האמור בהחלטות קודמות, בית הדין סבור כי יש מקום למתן צו כמבוקש.

ונזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18):

ובכן, בענין זה ולאחר הפעלת שיקול הדעת, בית הדין מחליט להוציא צו מניעה זמני האוסר על האם להפגיש את ילדי הצדדים עם מר א' או לסייע לכל קשר בינו לבין ילדי הצדדים.

לבית הדין קיים חשש מפגיעה בשלום הילדים ובטובתם במפגש שלהם עם מר א'. עלו כנגדו מצד בא כוח האב טענות לעבירות אלימות וסמים, ונטען כי הוא הורשע בעבר, ריצה מאסר ועתה עומד בהליך פלילי נוסף.

האם לא הכחישה את העובדה עליה נשאלה כאמור, והשיבה כי אינה יכולה להשיב וכי אינה יודעת. כך שהחשש לא הוכחש והוא עדיין מרחף בחלל האוויר. בית הדין לא יוכל לאפשר סיכון, ולו הקל ביותר, לשלומם של הילדים. משכך בית הדין מוציא צו מניעה זמני האוסר על האם להפגיש את הילדים עם מר א' וכן לאפשר כל קשר בינם לבין מר א', עד להחלטה אחרת של בית הדין.

כך שיש מקום לחשש - ולשם שמירת טובת ילדים, שאלת הקשר בין מר א' לילדי הצדדים, צריכה להיבדק לעומק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בית הדין סבור כי החשש לשלום הילדים, גובר על הצורך בשמירת פרטיותו של מר א'. מתן הצו אף עולה עם תקנות הדיון באשר לזימון אדם או חומר הנצרך לשם בירור בתיק. משכך, בית הדין מוציא צו לשירותי הרווחה תל אביב למסור לעו"ס הרווחה חיפה, הגב' אהובה וינוגרד, כל חומר רלוונטי באשר למר א' העשוי לסייע במתן המלצה והחלטה באשר לקשר שלו עם ילדי הצדדים.

צו זה מופנה לרכזת תחום סדרי דין תל אביב הגב' פרומית קוטלר וכן לעו"ס מורן אריעם. צו זה יוצא אף בהחלטה נפרדת.

ברם, כדי שלא לפגוע בפרטיותו של מר א' פגיעה שאינה לצורך, בית הדין קובע שהתסקיר שיוגש יהיה תסקיר חסוי, לעיון בית הדין בלבד, ואף על סמך האמור בו, בית הדין ישקול החלטתו.

מבוקש תסקיר שירותי הרווחה חיפה באשר לצו הגנה הנ"ל להרחקת הילדים ממר א', בתוך עשרה ימים מהיום.

חלוקת רכוש ודו"ח אקטואר

נזכיר, בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18) נאמר:

בנוסף, בית הדין ממנה את רו"ח מר נתן שטרנפלד (רחוב משה גושן 49 קריית מוצקין) כאקטואר להערכת זכויותיהם הכספיות של הצדדים וכן להערכת שווי מניותיו של התובע בחברה. בשלב זה לא יעריך האקטואר פערי כושר השתכרות ומוניטין אישי (למעט מוניטין עסקי).

היום הקובע לאיזון (יום הקרע) ייקבע בהתאם להסכמת הצדדים ליום הקרע במסגרת הדו"ח המשותף שהזמינו ממומחה רו"ח פרטי.

הצדדים חייבים לשתף עמו פעולה ככל אשר ידרשו.

מבוקשת חוות דעת האקטואר בתוך 45 יום.

עלות האקטואר (רו"ח) תחול על שני הצדדים בשווה.

כיום טוען בא כוח התובע: יש שמאות בתיק 3.4 מיליון ש"ח. באשר לאקטואר, אנו התקדמנו, וצד שני לא אישר ולא ענתה לו והאקטואריה לא התקדמה כלום. זו אקטואריה יקרה, זה סוג של חברת הזנק. אציע כי הצדדים יחלקו בהתאם לפסיקה, שהאישה תקבל חצי מהמניות, כך נייתר את התשלום לאקטואר, וכן לא נטיל את מלא הסיכון על אחד מהצדדים.

טוענת באת כוח הנתבעת: לא מקובל עלינו. שוחחתי עם האקטואר, הוא אמר שלא יכול לדבר אתי על החברה, הוא סיפר ששלחו לו חוברות, והוא צריך לחתום עם צפי לתביעות. ואסרו לו למסור זאת לצד שני. הוא בעל מניות. דיללו בעוד 10 מיליון דולר את מניות החברה מכספים של צד ג' אנונימיים. אחרי מועד הקרע הוא עשה הכל. נוכל להביא בקלות את מסמכי האישה לאקטואר, אך צריך לבדוק האם האקטואר יכול לבצע. מדובר בשלושים ושמונה מיליון דולר. יש לנו הרבה חומר על החברה. הם כבר היו אצל אקטואר קודם, והחומר הועבר לאישה. האישה השתכרה 5,000-6,000 ש"ח, אך לתובע יש כמה חשבונות וכן הכנסה חודשית קבועה של 60,000 דולר. וכן הרצאות בעלות הכנסות של התובע. בבנק בינלאומי ובבנק לאומי חשבונות עם מאות אלפי דולר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מגיב בא כוח התובע: לבעל יש מניות בחברה, 10 אחוז, והחברה שייכת לבעלי מניות אחרים אותם צדדי ג' דורשים שהנתונים לא יועברו לצד ג', ולכן החברה מחתימה כל מקבל מידע על טופס שהמידע לא יועבר הלאה. לכן החתימו את האקטואר. רואה החשבון הקודם טעה והעביר לאישה את המסמכים והאישה התחייבה להשמיד את הנתונים.

ממשיך ומגיב בא כוח התובע: מבחינת משקיעי החברה, הרי האישה כבר טוענת שהמסמכים אצלה. אז מה מבקשת שוב את המסמכים? נוכל לברר עם החברה האם היא מוכנה להעביר מידע והאישה תחתום על סודיות. לכן הצעתי שהיא תיקח מניות.

מגיבה באת כוח הנתבעת: היא רוצה לבחון את החברה, אם האישה תיקח את המניות, היא רוצה למכור אותם לצד ג'. התובע עשה שינוי בחברה, ולא אקח מבלי לדעת מה קבלתי. אני צריכה לדעת מה שיש כדי לקחת חצי. יש חברות נוספות שהוקמו.

לשאלת בית הדין לאור בקשת התובע כי הנתבעת תקבל חצי מהמניות וללא התחשבנות כספית, מגיבה באת כוח הנתבעת: האישה תסכים לקחת חצי מהיקף הנכסים והמניות, לאחר שנבדוק מה שיש לתובע. האישה תרצה למכור את החצי שלה לצד ג'.

מסכים לכך התובע ובא כוחו, כי החלוקה תהיה בעין, ומכל חלקו של התובע, תקבל הנתבעת מחצית בעין.

ובכן, בית הדין מאשר הסכמה עקרונית זו בתוקף של פסק דין.

בהמשך להחלטת בית הדין דלעיל ובניגוד לאמור בה, בית הדין פונה לאקטואר (רו"ח) מר שטרנפלד, שלא לבחון את שווים של הנכסים של התובע, אלא רק את היקפם המלא, בכל דרך שימצא לנכון.

לאחר שנוודא מהו היקף הנכסים, הנתבעת תקבל מחצית מכך בעין, ולא את שווים.

ברם, זכויותיה הכספיות של הנתבעת, ייבחנו על ידי רואה החשבון לאלתר, והן יאוזנו כמקובל.

באשר לחשבונות הבנק המשותפים (עליהם אין מחלוקת), ייבחן היקף הכספים בהם על ידי רואה החשבון. ברם, בשלב זה לא תבוצע החלוקה, טרם בחינת האפשרות לרכישת הדירה בתמורה לקיזוז איזון החשבונות. וראו עוד האמור להלן באשר לכך.

שני הצדדים מחויבים להמציא לרו"ח את כל החומרים הרלוונטיים לאמור לעיל בתוך ארבעה עשר יום, ומבוקשת חוות דעתו בתוך שלושים יום מהיום.

התובע רשאי להחתים את רואה החשבון על סודיות החומר השייך אף לשאר שותפי החברה. לשם השקיפות הנדרשת, ימציא את החומרים הרלוונטיים לתובעת ובאת כוחה, לאחר שאלו האחרונים (שניהם) יחתמו על שמירת סודיות החומרים. חתימת הנתבעת עצמה תהיה מאושרת על ידי עורך דין.

פירוק שיתוף

מבקשת באת כוח הנתבעת: אבקש צו לפירוק שיתוף. יש חשבונות בנק, ויש לחלק את הכספים ששם. יש חשבון בבנק בינלאומי, ויש לחלקו, ונבקש מחצית. כן חשבון בנק בקנדה, ויש שם כספים. נבקש לבחון כספים. כן לאור משכורתה הנוכחית, יש לפרק שיתוף.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מגיב בא כוח התובע: אנו מסכימים לפירוק שיתוף בדירה. יש לעשות הכל יחדיו, ויש לפרק את הנכסים ואת הדירה. לגבי חשבון הבינלאומי, האישה משכה משם כספים, ואין לנו בעיה לפרק בו שיתוף. לגבי חשבון בנק בקנדה, זה חשבון על שם התובע בלבד, ולא יפורק בהם שיתוף. זה נכס שאינו בר איזון. החשבון נפתח במהלך החיים המשותפים. אך מקורו של הכסף, לפני נישואי הצדדים לבעל היו מניות בחברת הזנק ק', לאחר הנישואין, הם עברו לארה"ב, הכסף מהחברה הזו שנמכרה ונמצא בחשבון בקנדה, והוא שמר זאת בנפרד. חלק מהכסף השקיע התובע ברכישת הדירה, ובקשנו לבטל את המתנה שנתן הבעל. ניתן לחלק את הבינלאומי, יש שם 110,000 ש"ח שניתן לחלק, השאר הם חסכונות לילדים בחשבונות נוער.

הבעל טוען: בארה"ב יש חשבון של 3,500 דולר. וניתן לחלקו. בבנק לאומי יש 3 חשבונות. אחד במינוס, ממנו האישה לקחה כספים, חשבון שני הוא החשבון האישי שלי, הכל לאחר מועד הקרע, חשבון שלישי הוא חשבון דולרי, של 57,000 דולר, וניתן לחלקו. בחשבון בקנדה יש כ 430,000 דולר אמריקאי. ממועד הקרע לא נגעתי בחשבון.

טוענת באת כוח הנתבעת: היה שם 120,000 דולר, ויש לאזן לפי מועד הקרע. באשר לקנדה, הכסף הופקד בחיי המשותפים, הם הסתמכו על הכסף לצרכים משותפים, והסכימו שהוא מאוחד, גם את התקבל מלפני הנישואין. יש שיתוף בפועל בכסף זה. הצדדים חיו בשיתוף מגיל 20, הם לא התייחסו לנישואין כמועד כלשהו. יצאו כספים מחשבון זה לשיתוף בין שניהם. ובכן, באשר לפירוק השיתוף, בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18) כבר נאמר:

לאור האפשרות כי צד אחד מהם יבקש לרכוש את חלקו של האחר בדירה, בדרך זו או אחרת, בתמורה לזכויות כספיות או בתמורה לשוויו של נכס אחר שביניהם, לא תימכר הדירה בשלב זה.

ואף עתה בית הדין לא יפרק עדיין את השיתוף.

בהמשך לאמור בפסקה קודמת וכאמור שם, ובכלל בחינת היקף נכסי התובע ונכסי הצדדים על ידי רואה החשבון מר שטרנפלד, ייבחנו כל חשבונות הבנק המוזכרים המשותפים (עליהם אין מחלוקת), והיקף הכספים שבהם.

כאור לעיל, לאחר קבלת דו"ח האקטואר באשר להנ"ל, בית הדין יבחן המרת כספי חלוקה תמורת חלקו של מי מהצדדים בדירה, וככל שהיקף הנכסים יצדיק זאת.

חשבון בנק שבקנדה

באשר לכך נציג שוב את טענות הצדדים.

בא כוח התובע טען:

לגבי חשבון בנק בקנדה, זה חשבון על שם התובע בלבד, ולא יפורק בהם שיתוף. זה נכס שאינו בר איזון. החשבון נפתח במהלך החיים המשותפים. אך מקורו של הכסף, לפני נישואי הצדדים, לבעל היו מניות בחברת הזנק ק', לאחר הנישואין, הם עברו לארה"ב, הכסף מהחברה הזו שנמכרה ונמצא בחשבון בקנדה, והוא שמר זאת בנפרד. חלק מהכסף השקיע התובע ברכישת הדירה, ובקשנו לבטל את המתנה שנתן הבעל.

באת כוח הנתבעת הגיבה:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באשר לקנדה, הכסף הופקד בחיי המשותפים, הם הסתמכו על הכסף לצרכים משותפים, והסכימו שהוא מאוחד, גם את התקבל מלפני הנישואין. יש שיתוף בפועל בכסף זה. הצדדים חיו בשיתוף מגיל 20, הם לא התייחסו לנישואין כמועד כלשהו. יצאו כספים מחשבון זה לשיתוף בין שניהם.

ובכן, בהתאם לאמור, אין מחלוקת בעובדות, כי החשבון בנק בקנדה הינו חשבון בנק שהומר מנכס שהיה על שם התובע מלפני הנישואין (מניות בחברת הזנק ק), וחשבון זה נפתח על שמו בלבד.

למעשה נראה כי התובע שמר באדיקות על אי שיתוף הנתבעת בכספים אלו (לא שיתף אותה בחברה הראשונה ואף לא בחשבון הבנק), ומשכך, נראה על פניו שעל פי סעיף 5 לחוק יחסי ממון, אין בו שיתוף. אף אם התובע נתן לנתבעת מתנה וקנה לה דבר מה מכספים אלו, עדיין נותנת הסברה כי זה לא פוגע בבעלותו הבלעדית בכספים אלו ואין זה שיתוף מוחלט בכספים אלו, שהרי על פי חוק, נכס שנרכש לפני הנישואין שייך לבעליו, ואינו מתאזן או מתחלק. כן הדין אף ביחס לנכס שהומר מהנכס המקורי שהיה שייך רק לצד שרכש אותו. בית הדין לא מקבל את טענות באת כוח הנתבעת כי הצדדים לא התייחסו למועד הנישואין, ואינו מוצא סברה להצדקת וקבלת הטענה הנ"ל. אף העובדה כי הצדדים חיו יחדיו לפני הנישואין, נראה שאין בה כדי לשנות את הדין, לאור האמור בסעיף 5 לחוק המדבר על נישואין.

ונבאר הדברים.

טענת אחד מבני הזוג לזכויות בנכס שרשום על שם בן הזוג השני, יכולה להתבסס מכוח הדין הכללי – דיני החוזים, דיני הקניין, דיני הנאמנות עקרון תום הלב וכיוצא בהם, כאשר נטל ההוכחה מוטל על הטוען לכוונת השיתוף ב"נכס החיצוני" וכאשר כל מקרה נבחן על פי נסיבותיו. מטבע הדברים, נטל ההוכחה מוטל על בן-הזוג שאינו רשום כבעלים של הנכס, שהינו בבחינת "המוציא מחברו".

הנה כי כן, השאלה המתעוררת אף במקרה שבפנינו היא שאלה עובדתית, האם הוכיחה הנתבעת - והנטל הבסיסי כאמור עליה - יצירת שיתוף ספציפי בחברה שמניותיה היו על שם התובע או בחשבון בנק שבקנדה שעל שמו.

כאשר השיתוף מבוסס על הדין הכללי, נדרשת הוכחה קונקרטית פוזיטיבית לכוונת השיתוף. בהתאם לפסיקה, קיומם של חיי נישואין ממושכים (או חיים משותפים לפני הנישואין) אינו יוצר שיתוף קנייני, גם אם מלווים הם בגידול ילדים בדירה משותפת, ובוודאי הדברים נכונים כשמדובר בנכס (או חברה, בנידון דנן) שנרכש על-ידי אחד מבני-הזוג טרם הנישואין ושלא שימש את שני הצדדים. וכפי שנאמר בעניין אבו רומי, עמוד 18:

לא די בעצם קיומם של חיי נישואין משותפים, אף שהיו ממושכים, כדי לקבוע שיתוף בדירת מגורים מכוח דין כללי, שאם תאמר כן, נמצאת מכניס בדלת אחורית את חזקת השיתוף.

וראו עוד לעניין זה בת"א (חיפה) 15-05-30791 ראניה אבו רומי נ' יאסר פאלח, דחה בית המשפט את תביעת בת-הזוג לקבל מחצית מזכויות הבעלות בנכסי בן הזוג האחר לאור חזקת השיתוף מכוח הדין הכללי, מאחר שלא הוכח זיקה כלכלית כלשהי בין הנכס הנטען שאינו דירת מגורים ובין בן הזוג הטוען לשיתוף בו. אף בנידון דנן לא מדובר על דירת מגורים.

מהאמור אנו למדים כי על בן הזוג שמבקש שיוקנו לו מחצית הזכויות בנכסים הרשומים על שמו של בן הזוג האחר, מוטל להוכיח – מעבר לקיומם של חיי נישואין משותפים, אף אם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ממושכים – קיומו של "דבר מה נוסף" - הוכחה קונקרטית פוזיטיבית שיעידו על כוונת שיתוף בנכס הספציפי הרשום על שם בן הזוג האחר.

כלל, הקריטריונים שנקבעו בפסיקה, להם חשיבות בקביעת שיתוף ספציפי הם: מספר שנות הנישואין, מועד רכישת הדירה ביחס לנישואין, מספר השנים בו התגוררו הצדדים בנכס (יעוד הנכס - למגורים או מטרה אחרת), מקורות המימון לרכישת הנכס, השקעת כספים משמעותית או התנהגות הצדדים על ידי יצירת מצג, הבטחות ובמצגים אקטיביים שעשויים להביא להסתמכות מצד בן הזוג הלא רשום והרישום.

אלא שחשוב לציין כי הפרמטרים הנ"ל צוינו ביחס לדירת או בית המגורים של הצדדים, המהווה נכס משפחתי מובהק ובבחינת "גולת הכותרת" של הנכסים המשפחתיים, ומשכך נוהגים להקל בדרישות הראייתיות, לעומת נכסים אחרים שלא שימשו למגורי המשפחה, כמו במקרה דנן, כשמדובר בנכס חיצוני (מניות בחברה וחשבון בנק) הרשומים על שם התובע בלבד שהביא עמו לנישואין ושלא שימש מעולם למגורי הצדדים, לגביו נדרשת זיקה, נטל הוכחה מוגבר, ואף נדרש מהמבקש להכליל אותו במסת הנכסים, לעבור משוכה ראייתית גבוהה יותר של כוונת שיתוף.

לעמדת בית הדין, באשר להוצאת כספים מהחשבון לשימוש משותף, כטענת באת כוח הנתבעת, מכאן ועד להעיד על כוונת שיתוף הדרך רחוקה, ואין בכך כדי להוכיח שיתוף הנתבעת בהנ"ל.

בנוסף, בנוגע לרכישת נכס או מוצרים אחרים מחשבון הבנק הנ"ל שעל שם התובע בלבד לטובת שני הצדדים, עמדת בית הדין היא שיש לראות במעשה זה של התובע כמעשה הומניטרי, מוסרי וראוי גרידא לרווחת המשפחה, כלכלת הבית וטובת התא המשפחתי, ועל כך יש לנתבעת להודות על הנאתה מכספים אלו. ואולם, מכאן ולכוונת שיתוף הנתבעת בזכויות החברה או חשבון הבנק עצמו, נראה כרחוק מזרח ממערב.

העולה מהאמור ומהנתונים שבפנינו עד כה, הוא, שבית הדין התרשם מן התשתית העובדתית שהונחה בפניו עד כה, כי הנתבעת לא הרימה את הנטל הראייתי המושת עליה לעניין הוכחת כוונת שיתוף בחברה או בחשבון הבנק הרשומים על שם התובע בטענות שהעלתה.

ובאשר לטענת הנתבעת כי חברת ההזנק שהיתה על שם התובע נפתחה כאשר הצדדים חיו יחדיו טרם הנישואין, באשר לכך יש לומר כך: טרם נישואין לא חל חוק יחסי ממון אלא חזקת השיתוף, כך שנדרשת הוכחת שיתוף, ברם עצם העובדה שבחר התובע לרשום את החברה ואת החשבון בנק החילופי (לאחר הנישואין) על שמו בלבד, הרי זה סותר את עצם ההנחה כי באשר לכך היה ביניהם שיתוף, שהרי ביודעין בחר התובע להחריג זאת מן השיתוף (ככל שהיה שיתוף כזה), וזו הוכחה שבנכס ספציפי זה לא היה שיתוף.

משכך, לאור הנתונים שבפנינו, בית הדין אינו מוצא עילה להורות כי יש לאזן את חשבון הבנק שבקנדה שעל שם התובע, ומשכך, לא ייתן הוראות לרואה החשבון באשר לכך, ובמסגרת בדיקתו של רואה החשבון לא ייבדק חשבון בנק זה.

מזונות ילדים

טוענת באת כוח האם: ישנם שלשה ילדים קטנים, האב עשיר, יש להתייחס להכנסה החודשית של כמאה עד מאה ועשרים אלף ש"ח בחודש, כולל מוצרי חשמל שהאב הביא

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לבתו. הילדים אף רגילים לשלוש עד ארבע נסיעות לחו"ל כל שנה, כמו כן מציינת כי הם לומדים בבית ספר פרטי. כיום הוא מציע לתת להם רק צרכים הכרחיים. אז אצל האמא הם יחיו לא בעושר כמו האב. כן יש ענין מדור, הארנונה יקרה בדירה שלהם. יש לחייבו בסכום נוסף מדין צדקה לפי רמת החיים שלהם. נבקש לחייב את האב בסך 15,000 ש"ח לחודש עבור שלושת הילדים. כן חינוך במלואו. כן מדור לחייבו בנפרד.

מגיב בא כוח האב: הילדים אכן לומדים בבית ספר הריאלי. הילדים עם הוצאות רגילות וללא צרכים מיוחדים, באת כוח האם אף לא פירטה על צרכים מיוחדים. הם נוסעים לחו"ל כמו ילדים רגילים. האב מנסה לחנכם בצניעות. לא שולם בית הספר הריאלי, והאב דאג לשלם זאת לבדו. כל המכתבים שלחתי לאם לשלם מתוך החשבון המשותף, לא הועילו. אף לאישה יש עושר לטענתה, הרי היא זכאית למחצית מנכסיו של הבעל, היא משתכרת כ-10,000 ש"ח לחודש. חלוקת הזמנים היא שוויונית לפי המלצות התסקיר, האב יישא בפועל בהוצאות עת שהילדים ישהו עמו. פסיקת בית המשפט העליון מדברת על משמורת משותפת. גם הוצאות המדור הם מחצית, הוצאות כל ילד הם 1,750 ש"ח לחודש, ונבקש שהאב ישלם מחצית מכך. באשר להוצאות בית ספר, הצדדים יחלקו בשווה - 6,500 ש"ח לחודש.

ובכן, בשלב זה, וכל עוד הצדדים גרים תחת קורת גג אחת, בית הדין לא יפסוק מזונות ילדים. ונזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18):

לאחר הפעלת שיקול הדעת ועד לעזיבת האב את המגורים המשותפים (לסירוגין) עם האם באותו בית, בית הדין מורה כי האב ימשיך לשלם את ההוצאות שעליהם הצהיר לעיל שהוא משלם כבר עתה, וכן באחריותו לדאוג כי לא תיפגע בשום אופן כלכלת הילדים השוטפת, ויהיה בבית תמיד מזון מספיק לכלכלה השוטפת שלהם.

[...]

לאחר עזיבתו את הבית, בית הדין ישקול פסיקת מזונות ילדים קבועים לאחר קיום דיון או לחילופין קבלת טענות הצדדים ונספחים בכתב טרם פסיקה.

ובית הדין עומד אחר החלטה זו, ובשלב זה לא יפסקו מזונות הילדים, עד לעזיבת האב את המגורים המשותפים ובהתאם לאמור שם.

בר מצווה לבן

טוענת באת כוח הנתבעת: הם בחרו שהילדים ילמדו בבית ספר פרטי. החינוך ממלכתי וכל הילדים עולים לתורה. יש לשכנע את הילד, האב מתנגד. הוא אוסר על הילד לעלות לתורה. אבקש לתת צו המורה לילד ולאב ולאם שהילד יעלה לתורה וילמד את ההלכות.

מגיב האב: אנחנו נשואים אזרחית ולא הקפדנו מעולם על שמירת מצוות, ואף האישה מאכילה את הילדים באוכל לא כשר ובפיצה בפסח. הילד מתנגד משיקוליו, ולא אני אתווכח אתו על כך. אני זה שלומד תנ"ך עם הילדים, אני לא דתי וגם האישה לא, שנינו נוסעים בשבת.

ובכן, בית הדין לא ייתן צו כמבוקש, והצדדים יפעלו באשר לכך בהתאם לטובת הילד, רצונותיו וצרכיו. ככל שהילד לומד בבית ספר אשר הנוהג הוא לקיים טקס בר מצווה, וכדי שלא ירגיש הילד שוני בינו לבין חבריו, בית הדין ממליץ להורים לאפשר קיומו של טקס בר מצווה לבן כפי רצונה של האם, לשם שמירת טובת הילד, וככל שהילד מעוניין בכך.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מקום מגורי האב

טוענת באת כוח האם: לאב יש בת זוג, אבקש לדעת היכן גר האב ולהיכן הולכים הילדים. כן האם יש אישה נוספת שנוכחת עם הילדים.

מגיב בא כוח האב: הפירוד הוא בגלל בגידת האישה, האב ימסור מידע על מקום מגוריו, בינתיים הוא לא חי מחוץ לבית, בבוא היום כשהוא יעזוב, היא תקבל את כל המידע. יש בת זוג. האב מגיב: בת זוג מתארכת אצלי כאורחת שלי, היא לא היתה במיטה של האישה ולא ישנה מעולם בדירה.

ובכן, לפחות 48 שעות טרם עזיבתו את המגורים המשותפים, ימסור התובע לנתבעת, עם העתק לבית הדין, את כתובת מגוריו החדשה.

חלוקת התכולה

טוען בא כוח התובע: יש לחלוק את התכולה.

ברם, באשר לכך נזכיר האמור בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18):

ובכן, לאור הצהרת התובע כי הוא מתכוון לעזוב את המגורים המשותפים, בית הדין מחליט לאמץ את הדרישה לחלוקת הרכוש, אך הליך זה יבוצע רק לקראת עזיבתו את הבית ובסמיכות לכך.

המטלטלין יחולקו בשווה בין הצדדים בשיטת שתי הרשימות. הנתבעת תכין שתי רשימות, והתובע יבחר אחת מהן.

התובע ידווח לבית הדין 14 יום טרם עזיבתו, ובית הדין ישקול להורות אז על חלוקת התכולה כאמור.

כך שבית הדין כבר אמר את דברו בנושא.

חלוקת היין

טוען בא כוח התובע: בתצהיר האישה לא מגיבה אודות אותם 120 בקבוקים, כך שעל האישה להסביר מה היא עשתה עם אותם 120 בקבוקים.

מגיבה הנתבעת: התובע לקח אותם, הם מאופסנים בטכניון במעבדה של חבר שלו. לא זוכרת כמה בקבוקים היו, היו בבית ובקליניקה, היו כשלוש מאות עד ארבע מאות בקבוקים, אני לא שותה, הוא לקח את כל הבקבוקים. אני לא לקחתי כלום. הוא התחיל לקחת מאז פרוץ המשבר, הוא פרץ לקליניקה. יש עוד כמה בקבוקים בבית, כארבעים עד חמישים בקבוקים.

טוען התובע: היו סך הכל כמאה ושמונים בקבוקים, 24 בקבוקים נמצאים במעבדה בטכניון, בתוך הבית יש כ-40 בקבוקים עכשיו. בקליניקה/משרד היו כ-120 בקבוקים בארונית בחולה, ועליהם אנו דנים. לא יודע מי לקח אותם, אך לא אני.

בא כוח התובע מבקש להפנות את הצדדים לבדיקת פוליגרף באשר לסוגיה ספציפית זו, אך בית הדין לא שמע או התרשם כי קיימת לכך הסכמה מאת הצד השני.

ובכן, בשאלה זו ישנה מחלוקת עובדתית, לפחות על 120 בקבוקים, להיכן הלכו, ולא נראה כי קיימת הסכמה בין הצדדים להכריע בשאלה זו על פי בדיקת פוליגרף (אלא אם כן תוגש בקשה מתאימה משותפת באשר לכך).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באשר לכך, ככל טענה באשר להעלמה או הברחה של רכוש, בית הדין שוקל את צעדיו, ויתכן ויהיה צורך לערב גורם חיצוני, כגון משטרת ישראל, לבדיקת הסוגיה על בוריה, אך בית הדין יותיר זאת להמשך ניהול התיק.

הערה לסיום

בהחלטת בית הדין מיום ו' בניסן תשע"ח (22.3.18) הוער:

לסיום נעיר כי במהלך כל הדיון התפרצה באת כוח הנתבעת פעם אחר פעם לתוך דברי בא כוח התובע, והותרתה לא אחת באשר לכך, כולל התראה לפסיקת הוצאות כאמור בפרוטוקול (אף בא כוח התובע התפרץ והגיב מעט פעמים שלא בתורו, אך לא בהיקפים של באת כוח הנתבעת, שהתפרצויותיה ממש הפריעו למהלך דיון תקין), ובית הדין שב ומתרה בבאת כוח הנתבעת כי אם הדבר יישנה בעתיד, בית הדין ישקול פסיקת הוצאות אישיות כנגדה, אף ללא התראה נוספת.

ככלל, בית דין זה שואף להשרות אווירה רגועה ונעימה במהלך הדיונים המתנהלים בפניו, הלכך מבקש מבאת כוח הנתבעת לשתף פעולה עם שאיפה זו במהלך הדיונים הבאים בפני בית דין זה.

ואף בדיון היום, בית הדין התרה פעמים רבות בבא כוח הנתבעת כי במידה והיא תמשיך להתפרץ לדברי בא כוח התובע, היא תחויב בפסיקת הוצאות אישיות. זאת לאחר הערות רבות כנגדה מתחילת הדיון באשר להפרעות והתפרצויות לתוך דבריו של בא כוח התובע.

ובית הדין מתאמץ פעם אחר פעם שלא לחייב בהוצאות את באת כוח הנתבעת, ומנסה לשמור על איזון ועל ניהול דיון תקין ורגוע בכל דרך אפשרית, אך לא לעולם חוסן. במידה והתנהלות זו תחזור על עצמה אף פעם יחידה בדיון הבא, בית הדין ישקול לפסוק הוצאות כנ"ל, מתוך תקווה כי נוכל סוף סוף לנהל הליך דינוני תקין וראוי ללא הפרעות מיותרות.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום י"ז בסיון התשע"ח (31/05/2018).

הרב אברהם דב זרביב

הרב דוד גרוזמן

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד